

Programma 8 Basisinfrastructuur mobiliteit

Provincie Noord-Brabant

Algemene voortgang van het programma

De uitvoering van het programma Basisinfrastructuur mobiliteit loopt op schema, al blijft er een aantal grote uitdagingen.

Zo streven we naar een gezonde financiële basis om het OV-aanbod in Brabant op een bestendige wijze op te kunnen schalen op basis van de herijkingsafspraken en via aanbestedingen van nieuwe OV-concessies. Deze opschaling is randvoorwaardelijk voor de basis op orde en om de verstedelijkingsopgave te kunnen faciliteren op basis van de OV-visie 'Gedeelde mobiliteit is maatwerk'. Met extra rijksmiddelen (o.a. motie Bikker) en aanvullende middelen bij de Perspectiefnota 2025 als uitwerking van het Bestuursakkoord 2023-2027 is de financiële druk op de OV-concessies deels afgenomen. Het besluit over het structureel doortrekken van de aanvullende provinciale middelen moet nog wel genomen worden. Daarnaast speelt er nog het risico rondom de rijksmiddelen voor de studenten OV-kaart (SOV-opbrengsten) wat vanaf 2025 grote onzekerheid geeft.

Vanaf juli 2025 gaat de nieuwe concessie West in en we zijn nu bezig met de implementatie hiervan. Vooruitlopend daarop start het flexvervoer in dit gebied in januari al; in de andere gebieden vanaf 2026. Hiermee wordt een belangrijke stap gezet in de transitie naar gedeelde mobiliteit met een sterke (H)OV-structuur aangevuld met flexibele vormen van vervoer. De aanbesteding voor de nieuwe concessie Oost (vanaf 2027) is opgestart.

Randvoorwaardelijk voor (het tempo van) de opschaling van het OV-aanbod is dat de personeelstekorten bij de vervoerders afnemen. De effecten van de inspanningen van de vervoerders (extra wervingsactiviteiten en opleiden) zullen pas goed zichtbaar worden vanaf 2025. We blijven erop sturen dat de vervoerders de afspraken hierover nakomen.

De wettelijke verantwoordelijkheid van de beheer- en onderhoudstaak provinciale wegen mag niet ter discussie staan en verkeersonveilige situaties als gevolg van onderhoudstoestand moeten te allen tijde worden voorkomen. Daarom is het uitgangspunt van werk-met-werk bij de herijking van KOPI losgelaten en is de meerjarige onderhoudsplanning weer leidend voor de onderhoudsprojecten. Vanwege vertragingen in reconstructies, mede door de stikstofproblematiek, kon immers niet langer worden gegarandeerd dat er geen sprake was van achterstallig onderhoud. De wegvakken met potentieel achterstallig onderhoud worden met prioriteit opgepakt en tussentijds extra gemonitord.

Daarnaast is een tweejarig contract voor groot onderhoud gegund. Dit is een overbruggingscontract richting waardegedreven onderhoud waarin het variabel en groot onderhoud van provinciale infrastructuur meerjarig gebiedsgericht met aannemers wordt georganiseerd. De efficiency van het groot onderhoud neemt hierdoor toe. Tenslotte is het dagelijks onderhoud geborgd met de gunning net voor de zomer van het onderhoudspartnercontract (OPC) en elektrotechnisch partnercontract (EPC) met een looptijd van 4 jaar plus optie voor nog 4 jaar.

Toch zijn er ook zorgen. Brabant staat al jaren bovenaan het lijstje van het aantal dodelijke verkeersslachtoffers en er is sprake van een stijgende trend van het aantal verkeersslachtoffers. De onverminderde inzet op verkeersveiligheid blijft daarom nodig. Samen met de partners is het nieuwe Brabants Verkeersveiligheidsplan BVVP 2024-2027. Focus op de doelgroepen fietsers, onervaren verkeersdeelnemers en afleiding via gedragsinterventies zoals educatie en via het verbeteren van de verkeersveiligheid op schoolfietsroutes zijn belangrijke accenten.

Wat willen we bereiken?

We gaan voor een robuust en betrouwbaar mobiliteitssysteem.

Door zorgvuldig (functioneel) beheer en onderhoud dragen de rijks- en provinciale wegen maximaal bij aan een betrouwbaar mobiliteitssysteem, nu en in de toekomst.

- De ontwikkeling in de Indicator Provinciale Wegen (provinciale wegen): IPW \geq vorig jaar.
- De ontwikkeling in de klantwaardering voor de Brabantse wegen via het WOW-onderzoek (provinciale wegen): WOW \geq vorig jaar.

Mate van tevredenheid onder Brabanders en Brabantse ondernemers over hun reistijd en de voorspelbaarheid van de reistijd.

- Ontwikkeling in waardering van het OV door reizigers: OV-klientenbarometer \geq vorig jaar.

Kwaliteit (indicator)

Kwaliteit (toelichting)

Wat gaan we daarvoor doen?

Planmatig beheer en onderhoud provinciale infrastructuur

- We voeren planmatig beheer en onderhoud uit op de provinciale infrastructuur zoals afgesproken in de meerjarige kwaliteitsvisie (KOPI, 2022): de score van de kwaliteitsindicator voor de onderdelen doorstroming, fietspaden en verkeersveilige inrichting binnen de vastgestelde bandbreedte.
- Het nieuwe Onderhoudprestatiecontract (OPC) en Elektrotechnische prestatiecontract (EPC) zijn gegund in 2024.
- Nieuwe vorm van onderhoudscontracten, waarbij we het onderhoud per gebied vermarkten. zijn gegund in 2024.
- Eén van de steunpunten is verbeterd én verduurzaamd in 2024.
- De onderhoudsprojecten met risico op achterstallig onderhoud zijn in kaart gebracht en opgenomen in de meerjarige onderhoudsplanning.

Kwaliteit (indicator)

Kwaliteit (toelichting)

Data, digitalisering en Smart Mobility

De focus van data en digitalisering ligt op een adequaat beheer én optimaal gebruik van hetgeen de afgelopen jaren is ontwikkeld. Verkeersmanagement is hierin een belangrijk onderdeel.

- Er is een besluit genomen over een vervolg van het uitvoeringsplan Krachtenbundeling Smart Mobility Zuid-Nederland 2020-2023.

Kwaliteit (indicator)

Kwaliteit (toelichting)

De Samenwerkingsovereenkomst Slimme en groene mobiliteit Brabantstad is ondertekend en het Werkprogramma SmartwayZ.NL 2024-2027 is opgesteld voor vaststelling op een later moment in het jaar.

Uitvoering OV-concessies en transitie gedeelde mobiliteit

Lopende concessies:

- We zorgen voor een betrouwbaar OV-systeem: rituitval in de concessies is (weer terug op) maximaal 0,2%.
- De herijkingsafspraken zijn doorgevoerd in de lopende concessies.

Nieuwe concessies:

- Contract voor de nieuwe concessie West-Brabant is gegund.
- Nieuwe flexcontract West-Brabant is opgestart.
- Aanbesteding van de nieuwe concessie Oost-Brabant (start 2027) is opgestart.

Transitie gedeelde mobiliteit:

- We zorgen voor voldoende aanbod van vormen van gedeelde mobiliteit dat aansluit bij de vraag van reizigers. Dit doen we door experimenten binnen en buiten de bestaande concessies: minimaal 3 pilots en experimenten per jaar opgestart.
- Passend bij de verschuiving van OV naar gedeelde mobiliteit, streven we ernaar dat het aanbod van mobiliteitsdiensten voor de gebruiker inzichtelijk is door in te zetten op een goed functionerend MaaS-platform (mobiliteit als dienst). We introduceren uiterlijk in 2025 een betrouwbaar en goed functionerend MaaS-platform(s) in de stedelijke regio's en in het landelijk gebied van Brabant voor de reizigers voor minimaal 1 concessie.

Kwaliteit (indicator)

Kwaliteit (toelichting)

De herijkingssafspraken zijn doorgevoerd in de lopende concessies. Het huidige OV-aanbod in de concessies is nog altijd lager dan voor corona. Deels heeft dit te maken met personeelstekorten bij de vervoerders, maar verdere opschaling is vaak ook nog niet direct aan de orde geweest i.v.m. lagere reizigersaantallen. Om meer reizigers aan te trekken en opbrengsten te genereren, streven we ernaar om het OV-aanbod op te schalen en daarmee verdere groei te faciliteren. Vanaf 2025 verwachten we daarin betekenisvolle stappen te kunnen zetten, omdat het de verwachting is dat de bezetting bij de vervoerders weer toe gaat nemen. Tot die tijd zien we o.a. door krapte op de arbeidsmarkt, ziekteverzuim en leveringsproblemen van Zero-Emissie bussen nog een hogere rituitval dan gebruikelijk. Ook zetten we extra in op de toegankelijkheid van het OV met de uitvoering van het landelijke bestuursakkoord. De nieuwe concessie West is gegund en gaat in per juli 2025. Al op 1 januari gaat het contract voor flexvervoer voor dit gebied in (in de andere concessiegebieden vanaf 2026). Het flexvervoer is cruciaal om met de nieuwe concessie de transitie naar gedeelde mobiliteit mogelijk te maken. Daarnaast is een volgende stap gezet in de aanbesteding concessie Oost (vanaf 2027) met het programma van eisen. We zijn gestart met het opstellen van een gezamenlijk ambitiedocument voor de aanbesteding van de concessie Zuidoost (vanaf 2029).

Om de groei van het OV-aanbod de komende jaren te kunnen faciliteren wordt er bij deze bestuursrapportage een OV-reserve ingesteld op basis van de Perspectiefnota 2025.

Wat willen we bereiken?

We gaan voor veilige mobiliteit.

- De ontwikkeling van het aantal dodelijke verkeersslachtoffers (Noord-Brabant & provinciale wegen): aantal dodelijke verkeersslachtoffers (conform CBS) < vorig jaar.

	2020	2021	2022	2023	2024
Aantal dodelijke verkeersslachtoffers	99	91	141	120	
waarvan op provinciale wegen	16	12	15	ntb	

* Cijfers 2022 en 2023 zijn nog niet vrijgegeven door RWS.

In 2030 hebben we de helft minder verkeersongevallen dan in 2020.

- De ontwikkeling van het aantal slachtoffers met lichamelijk letsel (Noord-Brabant & provinciale wegen): aantal ongevallen met lichamelijk letsel.

	2020	2021	2022	2023	2024
Aantal slachtoffers	1.985	2.015	ntb	ntb	
waarvan op provinciale wegen	164	120	ntb	ntb	

De sociale veiligheid is in 2030 toegenomen ten opzichte van 2020.

- De ontwikkeling van de OV-klantbarometer onderdeel veiligheid: OV-klantbarometer onderdeel sociale veiligheid >= vorig jaar.

Kwaliteit (indicator)

Kwaliteit (toelichting)

Brabant is nog steeds de provincie met het hoogste aantal dodelijke verkeersslachtoffers, bijna 1/5 deel van het totale aantal in Nederland. Daarnaast zien we al jaren een stijgende trend in het aantal ongevallen met (ernstig) lichamelijk letsel. Cijfers die vragen om extra inzet op verkeersveiligheid. De ambities liggen vast in het nieuwe BVVP 2024-2027 en worden vertaald naar indicatoren in de begroting 2025.

Wat gaan we daarvoor doen?

Verkeersveiligheid

- Het nieuwe Brabants Verkeersveiligheidsplan (BVVP) is vertaald naar indicatoren en opgenomen in de begroting 2024.
- We hebben voor € 15 mln. kleinschalige maatregelen ter verbetering van de verkeersveiligheid uitgevoerd op provinciale wegen (2025).
- We informeren de Staten over de duurzaam veilige inrichting van de provinciale infrastructuur.

Kwaliteit (indicator)

Kwaliteit (toelichting)

Sociale veiligheid

- We zorgen voor een veilig OV-systeem: aantal incidentmeldingen is lager dan in het voorgaande jaar.

Kwaliteit (indicator)

Kwaliteit (toelichting)

Samen met vervoerders en Rijk zorgen we voor een gezamenlijke aanpak van de sociale veiligheid in het OV rondom AZC's. Voor de extra inzet in 2023 zijn rijksmiddelen bovenop de provinciale middelen ontvangen; voor 2024 zijn nog geen bekostigingsafspraken gemaakt met het Rijk.

Wat willen we bereiken?

We gaan voor schone, stille en gezonde mobiliteit.

We gaan in Noord-Brabant uit van een ten minste 50% reductie van broeikasgassen (waaronder CO₂) en ten minste 50% gebruik van duurzame energie.

- Ontwikkeling emissie broeikasgassen vanuit mobiliteit uitgedrukt in CO2-equivalenten (in absolute aantallen in tonnen uitstoot) (Noord-Brabant): emissie < vorig jaar.

De uitstoot van overige emissies (NOx, fijnstof) is significant afgenomen in 2030. Op grond van het Schone Lucht Akkoord is het streven om in 2030 tot een reductie te komen van 50% van de negatieve gezondheidseffecten van verkeersemissies ten opzichte van 2016.

- Ontwikkeling concentratie NOx en fijnstof emissies in de lucht: emissie < vorig jaar .

Kwaliteit (indicator)

Kwaliteit (toelichting)

De actualisatie zal plaatsvinden met de herijking van het verkeersmodel BBMA in de loop van 2024.

Wat gaan we daarvoor doen?

Duurzaamheid.

Provinciale infrastructuur:

- Energie en CO2-reductie: reductie van de CO2-footprint in 2030 van gerealiseerde projecten met 50% ten opzichte van referentiejaar 2010.
- Materiaalgebruik / hergebruik: 50% vermindering van het primair grondstoffengebruik in 2030 ten opzichte van referentiejaar 2010.
- Verlichting langs provinciale wegen is in 2024 grotendeels vervangen door LED (uitvoering 2023 en 2024).

Kwaliteit (indicator)

Kwaliteit (toelichting)

OV-concessies

OV-concessies:

We zorgen voor een schoon OV-systeem: in 2027 100% elektrische bussen in de concessies in Brabant:

	2024	2025	2026	2027
%	40%	75%	90%	100%

Kwaliteit (indicator)

Kwaliteit (toelichting)

Dit jaar zouden 64 bussen in Oost en 64 bussen in Zuidoost instromen in de concessies. Een deel is ingestroomd in Zuidoost (32). Het percentage van 40% wordt waarschijnlijk niet gehaald door leveringsproblemen in Oost en Zuidoost. We spreken de vervoerders aan op hun verantwoordelijkheid en gaan waar nodig over tot boetes. De doelstelling van 100% in 2027 is nog steeds het uitgangspunt. Om de beschikbaarheid van stroomaansluitingen te kunnen garanderen bekijken we mogelijkheden van busremises met stroomaansluitingen op strategische locaties. Recent is een locatie in Roosendaal aangekocht. Als voldoende stroom op een locatie lastig is te verkrijgen, zoeken we samen met de vervoerder we naar alternatieven voor de periode dat er wel weer stroomaansluiting beschikbaar is.

Ontwikkelingen en onzekerheden

- Ontwikkelingen rondom de Studenten OV-kaart kunnen vanaf 2025 grote invloed hebben op de financiën van het OV.
- Om langlopende verplichtingen bij aanbesteding van OV-concessies te kunnen aangaan is op korte termijn duidelijkheid nodig over het structureel doortrekken van aanvullende provinciale middelen.
- De krapte op de arbeidsmarkt voor de vervoerders is bepalend voor het tempo waarin opschaling van het OV-aanbod kan plaatsvinden.
- Netschaarste en leveringsproblemen kunnen ervoor zorgen dat de ZE-ambities in het OV niet realiseerbaar zijn.
- Prijsstijgingen en problemen met levering van materialen vormen een risico voor infrastructurele onderhoudsprojecten.
- Om het risico van achterstallig onderhoud uit te kunnen sluiten, zijn aanvullende korte termijn maatregelen mogelijk noodzakelijk. Hierdoor kan een overschrijding op de onderhoudsbegroting ontstaan.
- Klimaatverandering leidt tot extra (dagelijks) onderhoud.
- Krapte op de arbeidsmarkt voor technische personeel raakt de taak van beheer en onderhoud provinciale wegen.

Financieel overzicht

Bedragen x € 1.000

8. Basisinfrastructuur mobiliteit	Begroting t/m wijz. 5	Wijziging 6	Begroting t/m wijz. 6
Lasten	199.399	-2.632	196.767
Baten	5.684	1.624	7.308
Saldo baten en lasten	193.715 N	4.256 V	189.459 N